ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ Г-Н J. MAZÁK

представено на 28 октомври 2010 година [1]

1. С настоящия иск [2], предявен съгласно член 226 ЕО (понастоящем член 258 ДФЕС), Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като не е извадила от употреба системите за противопожарна защита и пожарогасителите, които съдържат халони за некритични нужди, на борда на кораби, нито е събрала тези халони, Република Малта не е изпълнила задълженията си по член 4, параграф 4, подточка v) и член 16 от Регламент (ЕО) № 2037/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2000 година относно вещества, които нарушават озоновия слой [3].

2. Като се основава на различно тълкуване на съответните разпоредби от Регламент № 2037/2000, и по-специално на израза „употреба на халони за критични нужди за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ в съществуващите товарни кораби“, съдържащ се в приложение VII към посочения регламент, Република Малта стига до извода, че искът на Комисията не е основателен и трябва да бъде отхвърлен.

Правна уредба

3. Регламент № 2037/2000 е част от поредица последователни регламенти [4], с които Общността изпълнява задълженията си по Виенската конвенция за защита на озоновия слой [5], както и по Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой [6], по които е страна [7]. Независимо

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — Що се отнася до досъдебната фаза на производството, в конкретния случай е достатъчно да се установи, че тя е протекла в съответствие с член 226 ЕО. Пред Съда не е повдигнат никакъв довод, поставящ под съмнение законосъобразността на тази фаза на производството.

3 — ОВ L 244, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 6, стр. 108.

4 — Регламент № 2037/2000 се предхожда от Регламент (ЕИО) № 3322/88 на Съвета от 14 октомври 1988 година относно някои хлорофлуоровъглероди и халони, които разрушават озоновия слой (ОВ L 297, стр. 1), от Регламент (ЕИО) № 594/91 на Съвета от 4 март 1991 година относно вещества, които нарушават озоновия слой (ОВ L 67, стр. 1), както и от Регламент (ЕО) № 3093/94 на Съвета от 15 декември 1994 година относно вещества, които нарушават озоновия слой (ОВ L 333, стр. 1).

5 — ОВ L 297, 1988 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 5, стр. 88.

6 — ОВ L 297, 1988 г., стр. 21; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 5, стр. 99.

7 — Решение на Съвета от 14 октомври 1988 година относно сключването на Виенската конвенция за защита на озоновия слой и Монреалския протокол за веществата, които разрушават озоновия слой (ОВ L 297, стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 5, стр. 86).

от факта, че понастоящем посоченият регламент вече не е в сила, тъй като считано от 1 януари 2010 г. той е отменен и заменен с Регламент (ЕО) № 1005/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно вещества, които нарушават озоновия слой[8], той остава приложим към релевантния за настоящото дело момент.

4. В член 4, параграф 1 от Регламент № 2037/2000, озаглавен „Контрол върху пускането на пазара и употребата на контролирани вещества“, се установява обща забрана за пускане на пазара и за употреба на определен брой контролирани вещества, сред които са халоните.

5. В член 4, параграфи 4 и 5 от Регламент № 2037/2000 се предвиждат изключения от въпросната забрана. По отношение на системите за противопожарна защита и пожарогасителите, които съдържат халони, представляващи интерес в настоящия случай, в посочения член 4, параграф 4, подточка v) от Регламент № 2037/2000 се предвижда ограничено във времето изключение. Тази разпоредба гласи следното:

„С изключение на посочените в приложение VII употреби, системите за противопожарна защита и пожарогасителите, които съдържат халони, ще бъдат извадени от употреба преди 31 декември 2003 г. и халоните следва да бъдат събрани в съответствие с член 16“.

6. Приложение VII към Регламент № 2037/2000 относно употребата на халони за критични нужди, в което се дерогира принципът за ограничение във времето на изключенията от общата забрана за пускането на пазара и употребата на халони при системите за противопожарна защита и пожарогасителите, гласи следното:

„Употреба на халон 1301:

[…]

— за обезопасяване на [заетите] помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или […] газ във военния, петролния, газовия и нефтохимическия сектор, както и [в] съществуващи[те] товарни кораби,

[…]

Използване на халон 2402 само в Кипър, Чешката република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Словакия и Словения:

[…]

8 — ОВ L 286, стр. 1.

— за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ във военния, петролния, газовия и нефтохимическия сектор, както и в съществуващите товарни кораби,

[…].“

7. Член 16, параграф 1 от Регламент № 2037/2000 предвижда следното:

„Контролираните вещества, които се съдържат във:

[…]

— противопожарни системи и […] пожарогасители,

се събират с цел унищожаването им посредством технологии, които са одобрени от страните, или чрез технологии за унищожаване, които са екологично приемливи, или за рециклиране или регенериране по време на операции по обслужване и поддръжка на оборудването или преди демонтажа или изваждането от експлоатация на оборудването“.

8. Член 2 от Акта относно условията на присъединяването на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз [9] предвижда, че „[от] датата на присъединяване разпоредбите на Учредителните договори и актовете, приети от институциите и от Европейската централна банка преди присъединяването, са задължителни за новите държави членки и се прилагат в тези държави при условията, предвидени в посочените договори и в настоящия акт“.

9. Като се има предвид, че същият акт за присъединяване не предвижда никаква преходна мярка по отношение на прилагането на Регламент № 2037/2000 спрямо Република Малта, задълженията на последната по този регламент, сред които и задължението за изваждане от употреба на системите за противопожарна защита и на пожарогасителите, които съдържат халони, и за събиране на халоните, са породили действие от 1 май 2004 г.

Преценка

10. Макар конкретният случай да не е първият, в който Комисията предявява иск на

9 — ОВ L 236, 2003 г., стр. 33.

основание на Регламент № 2037/2000 [10], твърдяното неизпълнение на задължения за първи път се състои в нарушение на предвидената в член 4, параграф 1 от Регламент № 2037/2000 обща забрана за пускане на пазара и за употреба на халони, и по-специално на произтичащото от член 4, параграф 4, подточка v) от Регламент № 2037/2000 задължение за изваждане от употреба, в случая на Република Малта преди 1 май 2004 г., на системите за противопожарна защита и пожарогасителите, които съдържат халони, и за събиране на халоните.

11. Както вече отбелязах във връзка с представянето на Регламент № 2037/2000, в член 4, параграф 4, подточка v) от последния за системите за противопожарна защита и за пожарогасителите, които съдържат халони, се предвижда ограничено във времето изключение от общата забрана за пускане на пазара и употреба на халони. Самото изключение обаче предвижда, че ограничението му във времето не се прилага за изброените в приложение VII към Регламент № 2037/2000 случаи на употреба на халони. Това означава, че използването на системи за противопожарна защита и на пожарогасители, които съдържат халони, е разрешено дори след крайната дата, която в случая на Република Малта е 1 май 2004 г., ако използването на халони може да се разглежда като употреба за критични нужди по смисъла на приложение VII към Регламент № 2037/2000.

12. Съгласно постоянната практика на Съда в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения задължение на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение и да представи пред Съда необходимите доказателства, въз основа на които той да провери дали е налице неизпълнение на задължения, без Комисията да може да се основава на каквато и да било презумпция [11]. Оттук следва, че в разглежданията случай, за да бъде уважен искът на Комисията, тя трябва да докаже, първо, че след 1 май 2004 г. плаващите под малтийски флаг кораби са снабдени със системи за противопожарна защита и пожарогасители, които съдържат халони, и второ, че не става въпрос за употреба на халони за критични нужди по смисъла на приложение VII към Регламент № 2037/2000, и по-специално по смисъла на третото тире от разпоредбите относно халон 1301 и на третото тире от разпоредбите относно халон 2402, съдържащи се в посоченото приложение VII към Регламент № 2037/2000, с която употреба да се цели обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ в съществуващите товарни кораби.

10 — Комисията предявява общо седем иска на основание на Регламент № 2037/2000. Тя оттегля два от тях (Определение на председателя на Съда от 8 август 2006 г. по дело Комисия/Ирландия, C-425/05, както и Определение на председателя на Съда от 4 август 2008 г. по дело Комисия/Кипър, C-490/07), а по другите пет Съдът се произнася с решение (Решение от 26 октомври 2004 г. по дело Комисия/Ирландия, C-406/03, Решение от 7 юли 2005 г. по дело Комисия/Италия, C-214/04, Решение от 14 юли 2005 г. по дело Комисия/Италия, C-79/05, Решение от 14 декември 2006 г. по дело Комисия/Гърция, C-390/05, и Решение от 3 април 2008 г. по дело Комисия/Белгия, C-522/06).

11 — Вж. по-специално Решение от 10 юни 2010 г. по дело Комисия/Португалия (C-37/09, точка 28 и цитираната съдебна практика).

13. Що се отнася до наличието на плаващи под малтийски флаг кораби, снабдени със системи за противопожарна защита и с пожарогасители, които съдържат халони, Република Малта и Комисията са съгласни относно обстоятелството, че към момента, в който е изтекъл срокът, определен в отправеното до Република Малта мотивирано становище, някои от плаващите под малтийски флаг кораби са били снабдени със системи за противопожарна защита и пожарогасители, които съдържат халони.

14. При все това страните спорят по въпроса дали използването на халони на борда на тези кораби може да се разглежда като употреба за некритични нужди, което предполага несъответствие на употребата на системите за противопожарна защита и пожарогасителите на борда на кораби с изискванията на Регламент № 2037/2000, или по-скоро става въпрос за употреба на халони за критични нужди за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ по смисъла на приложение VII към Регламент № 2037/2000, което предполага съответствие на употребата на системите за противопожарна защита и на пожарогасителите на борда на корабите с посочения регламент.

15. По отношение на съществуващите товарни кораби Комисията смята, че от влизането в сила на Регламент № 2037/2000 съществуват само две положения, които могат да бъдат квалифицирани като употреба на халони за критични нужди „за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ“, а именно, първо, обезопасяването на нефтените танкери, и второ, обезопасяването на машинното отделение, свързано с автоматичното изпомпване на брашна във или извън трюма на кораб. Според Комисията в такива случаи обезопасяването е необходимо, за да се предотвратят експлозии на борда на танкери, превозващи суров нефт или рафинирани петролни продукти, или на борда на кораби, превозващи брашно, поради натрупването на брашнен прах.

16. Република Малта признава, че това не е така за някои плаващи под малтийски флаг кораби, снабдени със системи за противопожарна защита и с пожарогасители, които съдържат халони. При все това тя твърди, че в случая с разглежданите кораби все пак става въпрос за употреба на халони „за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ“. Всъщност Република Малта никога не е била съгласна с даденото от Комисията тълкуване на формулировката „употреба на халони за критични нужди за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ в съществуващите товарни кораби“.

17. Според Република Малта възприетото от Комисията тълкуване представлявало произволно и неоправдано ограничаване на приложното поле на разпоредбата на третото тире относно халон 1301 и на третото тире относно халон 2402 от приложение VII към Регламент № 2037/2000. Тя смята, че употребата на халони 1301

и 2402 в частите на машинните отделения, съдържащи двигатели с горене, работещи с мазут котли или захранвани с мазут уредби и генератори, в товарните помпени помещения и другите сходни отделения в кораби, построени преди 1 октомври 1994 г., трябва също да се разглежда като употреба за критични нужди по смисъла на цитираните разпоредби от приложение VII към Регламент № 2037/2000. Република Малта твърди, че при всички плаващи под малтийски флаг кораби, снабдени със системи за противопожарна защита и с пожарогасители, които съдържат халони, става въпрос за употреба на халони, която е в съответствие с такова тълкуване.

18. От своя страна Комисията се позовава на израза „за обезопасяване на“, съдържащ се в спорната формулировка на разпоредбата на третото тире относно халон 1301 и на третото тире относно халон 2402 от приложение VII към Регламент № 2037/2000.

19. Като се основава на определение на понятието „обезопасяване“, според което то представлявало „предварителното освобождаване на халон вследствие на опасност от пожар или експлозия в потенциално запалимо и опасно заето помещение с такава концентрация, че газовата среда на мястото вече не може да поддържа горенето“, Комисията изтъква, че използването на халони 1301 и 2402 в товарни кораби би могло да се разглежда като употреба за критични нужди само ако тези халони се използват в система за противопожарна защита, проектирана да обезопасява заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ, тоест ако се употребяват в система, проектирана да освобождава халона преди началото на горене или на експлозия в газова среда, която освен това е запалима или взривоопасна, или за да ги предотврати. Всяка система, проектирана да освобождава халона вследствие откриването на пожар, била пожарогасителна система, а не система за обезопасяване и следователно не се обхващала от понятието за употреба на халони за критични нужди в товарните кораби.

20. Комисията посочва, че макар в писмената си защита Република Малта да твърди, че употребата на халони на борда на плаващи под малтийски флаг кораби има за цел по-специално „обезопасяването“ на заетите помещения, в отговор на мотивираното становище Република Малта заявила, че халонът се използвал като средство за „гасене на пожари“.

21. По този въпрос Република Малта възразява, че извършеното от Комисията разграничение между обезопасяване и гасене на пожари е изкуствено и изопачено, тъй като процесът на гасене в голяма степен се включва в процеса на обезопасяване, особено когато се използва един и същ агент.

Когато се употребяват халони, обезопасяването всъщност е неизбежният и обичаен резултат от гасенето.

22. От всичко изложено по-горе следва, че основният въпрос е дали Комисията надлежно е доказала, че употребата на халони за критични нужди за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ в съществуващите товарни кораби, по смисъла на текста на третото тире относно халон 1301 и на третото тире относно халон 2402 от приложение VII към Регламент № 2037/2000 се отнася само до обезопасяването на нефтени танкери и обезопасяването на машинното отделение, свързано с автоматичното изпомпване на брашна във или извън трюма на кораб, както и че за разлика от използването на система за обезопасяване използването на пожарогасителна система не попада в приложното поле на посочените разпоредби. В такъв случай това би означавало, че Република Малта действително е извършила нарушението, в което се упреква, като се има предвид, че самата тя признава, че сред плаващите под малтийски флаг кораби, снабдени със системи за противопожарна защита и с пожарогасители, които съдържат халони, съществуват товарни кораби, които не са нефтени танкери и които не употребяват халон за обезопасяването на машинното отделение, свързано с автоматичното изпомпване на брашна във или извън трюма на кораб.

23. Налага се изводът, че подходът на Комисията по отношение на смисъла на формулировката „употреба на халони за критични нужди за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ в съществуващите товарни кораби“, не се е променил от влизането в сила на Регламент № 2037/2000. Това не означава обаче, че позицията на Комисията е правилна.

24. В подкрепа на възприетото от нея тълкуване на формулировката „употреба на халони за критични нужди за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ в съществуващите товарни кораби“, Комисията се позовава на практика, прилагана в сектора на товарните кораби, според която халонът обикновено не се поставя в товарните кораби с цел обезопасяване освен в два особени случая, а именно при употребата на халон за обезопасяването на нефтени танкери и при употребата на халон за обезопасяването на машинното отделение, свързано с автоматичното изпомпване на брашна във или извън трюма на кораб.

25. Все пак следва да се констатира, че Комисията не е представила и най-малкото доказателство като например статистически данни или експертизи, с което да може да се установи, че положението в сектора на товарните кораби действително е такова. Тя се позовава само на прилаганата в сектора на товарните кораби практика, без обаче да обяснява по какъв начин е

проверила наличието на такава практика и в кои държави членки [12].

26. За да се произнесе по основателността, първо, на твърдението на Комисията, че на борда на съществуващите товарни кораби халонът се използва само за обезопасяване на заетите помещения, където би могло да възникне отделяне на запалими течности и/или газ, единствено в случая на нефтени танкери и на товарни кораби с машинно отделение, свързано с автоматичното изпомпване на брашна във или извън трюма на кораб, и второ, на твърдението, че пожарогасителните системи са изключени от приложното поле на разпоредбата на третото тире относно халон 1301 и на третото тире относно халон 2402 в приложение VII към Регламент № 2037/2000, Съдът се нуждае от технически познания, с които не разполага [13].

27. Считам, че при липса на предоставени от Комисията технически данни Съдът не би трябвало да изразява становище по твърдението на Комисията, още повече че защитата на съответната държава членка се основава на доводи по-скоро от техническо отколкото от юридическо естество.

28. Следователно съдържанието на предоставената на Съда преписка не позволява да се прецени дали искът на Комисията е основателен.

29. Това означава, че в разглеждания случай Комисията не е изпълнила задълженията си във връзка с доказването и поради това не е успяла да докаже неизпълнението на задължения, в което се упреква Република Малта.

30. Предвид изложеното по-горе смятам, че искът на Комисията трябва да се отхвърли.

12 — В това отношение следва да се признае известна състоятелност на довода на Република Малта, че дори Комисията действително да е в състояние да установи с емпирични доказателства, че „по-голямата част“ от товарните кораби използват халон само в споменатите два случая, от това все пак не следвало, че съдържащият се в приложение VII спорен израз се отнасял единствено за посочените положения.

13 — В това отношение бих добавил, че дори съответният съд да разполага с необходимите технически познания, което не е изключено, той не би могъл да ги ползва, за да се произнесе по дадено дело, тъй като неговата роля е да разглежда дела, като си служи с юридическите си познания, а не с евентуалните си технически познания в областта, с която е свързан предметът на даден спор.

Заключение

31. С оглед на изложените по-горе съображения предлагам на Съда да се произнесе, както следва:

1) Отхвърля иска.

2) Осъжда Европейската комисия да заплати съдебните разноски.